DIH-703- /18/JG

INFORMACJA
Z PILOTAŻOWEJ KONTROLI Z ZAKRESU INFORMACJI NA ETYKIETACH WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH LOTNE ZWIĄZKI ORGANICZNE

Warszawa marzec 2018 r.

I. WSTĘP

Rynek oferuje konsumentom coraz bogatszą gamę różnego rodzaju wyrobów zawierających w swym składzie substancje chemiczne. Dlatego też Inspekcja Handlowa przeprowadziła pilotażową kontrolę zakresu informacji zamieszczanych na etykietach niektórych farb i lakierów przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji (nie będące wyrobami budowlanymi) oraz mieszanin do odnawiania pojazdów oferowanych w sprzedaży hurtowej i detalicznej. Ponadto sprawdzono dokumenty udostępnione przez kontrolowane podmioty, potwierdzające przestrzeganie wymagań w zakresie maksymalnej zawartości LZO.

II. USTALENIA KONTROLI

Łącznie kontrolą objęto **29** placówek, w tym: **14** sklepów detalicznych, **12** hurtowni oraz **3** duże sieci detaliczne.

Łącznie nieprawidłowości stwierdzono w **3** placówkach (**10,3 proc.)**, w tym: **2** hurtowniach, **1** dużej sieci detalicznej.

1. Oznakowanie opakowań jednostkowych wyrobów

Inspektorzy, podległej Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Inspekcji Handlowej sprawdzali zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 8 sierpnia 2016 r. *w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych zawartych w niektórych farbach i lakierach przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1353) (dalej: rozporządzenie *w sprawie LZO*) różnego rodzaju farby i lakiery, przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji, stosowanych do celów dekoracyjnych, funkcjonalnych i ochronnych, z wyłączeniem farb i lakierów w aerozolu). W tym zakresie zbadano **78** wyrobów nie kwestionując żadnego z nich.

W zakresie § 3 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia, tj. mieszanin do odnawiania pojazdów, przeznaczonych do malowania pojazdów lub ich elementów, mieszanin stosowanych do częściowych napraw, konserwacji i dekoracji pojazdów poza instalacjami produkcyjnymi zbadano

16 wyrobów, kwestionując **5** nich. W przypadku **1** partii na etykietach brak było informacji o dopuszczalnej wartości maksymalnej zawartości LZO w g/l, określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia *w sprawie LZO* oraz maksymalnej zawartości LZ, w g/l, w produkcie gotowym do użytku. Dotyczyło to lakieru do felg. W dokumentach (karta charakterystyki, karta techniczna) sprawdzanych w toku kontroli brak było informacji dotyczących ewentualnej zawartości lotnych związków organicznych w tym produkcie. Ponadto w przypadku **4** partii (lakier bezbarwny, podkład wypełniający, lakier poliuretanowo- akrylowy, szpachlówka) na etykietach podano informacje o dopuszczalnej wartości maksymalnej zawartości LZO w g/l określonej w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia oraz maksymalnej zawartości LZO w g/l w produkcie gotowym do użytku, jednakże do opisania lotnych związków organicznych zastosowano skrót literowy w języku angielskim tj. VOC, podczas gdy zgodnie z art. 17 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w *sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającym i uchylającym dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006* (Dz. Urz. UE L 353 z 31 grudnia 2008 roku), (dalej *rozporządzenie CLP*), etykiety przedmiotowych mieszanin winny być sporządzone w języku urzędowym państwa członkowskiego, w którym te mieszaniny wprowadzane są do obrotu, tj. w języku polskim. Dotyczyło to wyrobów: lakieru bezbarwnego matowego, podkładu wypełniającego, lakieru poliuretanowo – akrylowego, szpachlówki trudnopalnej.

Dodatkowo w przypadku 2 produktów wymienionych powyżej stwierdzono rozbieżności pomiędzy zawartościami LZO w produktach gotowych do użytku podanymi na etykietach, a zapisami w kartach technicznych. Dotyczyło to: lakieru bezbarwnego matowego na etykiecie, którego wskazano maksymalną zawartość LZO w produkcie gotowym do użytku tj. 563 g/l poprzedzone znakiem mniejszości, natomiast w karcie technicznej stwierdzono zapis, że produkt ten zawiera maksymalnie 495 g/l LZO oraz szpachlówki trudnopalnej w oznakowaniu, której wskazano maksymalną zawartość LZO w produkcie gotowym do użytku, tj. 19 g/l poprzedzone znakiem mniejszości, a w karcie technicznej podano, że produkt ten zawiera maksymalnie 15 g/l.

Do dostawców zakwestionowanych produktów wystosowano wystąpienia pokontrolne żądając podania przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości oraz podjęcia działań zmierzających do ich wyeliminowania. Jeden z przedsiębiorców odpowiadając na wystąpienie pokontrolne poinformował, że dokonał zmian etykiet lakieru do felg, srebrnego, poj. 500 ml, uwidaczniając na nich maksymalną dopuszczalną zawartość LZO tj. 840 g/l oraz maksymalną zawartość LZO w produkcie gotowym do użytku, tj. 634 g/l. Natomiast drugi z nich w przesłanej odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne przekazał, że zlecono wymianę etykiet na zawierające polski zwrot

„LZO" oraz, że dokonano poprawy kart technicznych i etykiet zarówno lakieru bezbarwnego, jak i szpachlówki zgodnie z kartami niemieckiego producenta.

Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz oznaczeń uwidocznionych na etykietach można stwierdzić, że wszystkie oceniane partie spełniały wymogi § 4 ust.1 ww. rozporządzenia LZO, bowiem maksymalna zawartość lotnych związków organicznych w tych produktach nie przekraczała dopuszczalnych wartości, które określone są w załączniku nr 1 do tego rozporządzenia.

III. PODSUMOWANIE

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli, wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej podjęły następujące działania:

- skierowano **2** pisma do dostawców/ producentów,
- skierowano **3** pisma do podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu produktów pisma: wskazujące na właściwe oznaczenie lotnych związków organicznych - LZO oraz wskazujące na rozbieżność w informacji dotyczącej maksymalnej zawartości LZO w produkcie pomiędzy danymi zawartymi w karcie technicznej i oznakowaniu zamieszczonym na produkcie.

Produkty zawierające lotne związki organiczne stanowią bardzo liczną ofertą na rynku farb i lakierów przeznaczonych do malowania i odnawiania budynków, jak również pojazdów. Lotne związki organiczne występują bowiem jako uboczne produkty w wielu procesach przemysłowych i stanowią źródło zanieczyszczeń środowiska. Szczególnie duże znaczenie ma wtórne zanieczyszczenie substancjami powstającymi w wyniku reakcji chemicznych jakie zachodzą w środowisku z udziałem LZO. Z tego względu w wielu krajach świata, w tym również w Polsce stosowane są normy ograniczające ich emisję do środowiska, poprzez określenie dopuszczalnych wartości maksymalnej zawartości LZO w produktach. Z tego powodu niezwykle ważnym jest właściwe i rzetelne informowanie odbiorców przedmiotowych produktów o składnikach czy też substancjach stanowiących zagrożenie ekologiczne w tym lotnych związków organicznych. Warto wskazać, iż przeprowadzone w tym zakresie pilotażowe kontrole wykazały duży stopień świadomości zarówno producentów, dystrybutorów jak i hurtowników odnośnie znakowania wyrobów zawierających LZO. Należy stwierdzić, że uregulowania prawne w tym zakresie stosowane były dotychczas w oparciu o dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/42/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. *w sprawie ograniczeń emisji lotnych związków organicznych w wyniku stosowania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz produktach do odnawiania*

pojazdów, a także zmieniająca dyrektywę 1999/13/WE (Dz. U. UE. L. z 2004 Nr 143, s. 87), która jest rozbieżna z obecnie obowiązującym rozporządzeniem w sprawie ograniczenia emisji LZO (np. załącznik IIB dyrektywy i załącznik 1, tabela 2 rozporządzenia, w którym zrezygnowano z określenia podkategorii produktu i oznakowania literowego). Podległa Prezesowi UOKiK Inspekcja Handlowa przeprowadziła ww. kontrolę wyłącznie w zakresie oznakowania oraz dokumentacji towarzyszącej danemu produktowi. Może to, mimo wszystko, dawać niepełny obraz w kwestii rzetelnego informowania konsumentów o zawartości LZO. Z tego powodu planowane są w najbliższym czasie kontrole połączone mają być z prowadzeniem badań laboratoryjnych potwierdzających prawdziwość deklaracji producentów.

Opracowano:

w Departamencie Inspekcji Handlowej

UOKiK